

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 49/2017)

София, 6 декември 2017 г.

Съдържание

1.	Проведени основни селскостопански мероприятия към 30.11.2017 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно.....	3
1.2	Реколта от пролетници	4
1.3	Трайни насаждения и етерично-маслени култури	6
2.	Есенна кампания.....	7
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9
4.	Цени	9
4.1	Зърнени и маслодайни култури	9
4.2	Плодове и зеленчуци	10
5.	Приложение – справки за реколта от слънчоглед и царевица, проведени основни селскостопански мероприятия по области и ход на есенната сеитба	12

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни селскостопански мероприятия към 30.11.2017 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

По оперативни данни, към 30.11.2017 г., при над 95% реколтирани площи, са прибрани 1 840,5 хил. тона маслодаен слънчоглед и 2 311,5 хил. тона царевица за зърно. Прибраната продукция е съответно с 8,2% и 4,6% повече спрямо отчетеното по същото време на 2016 г.

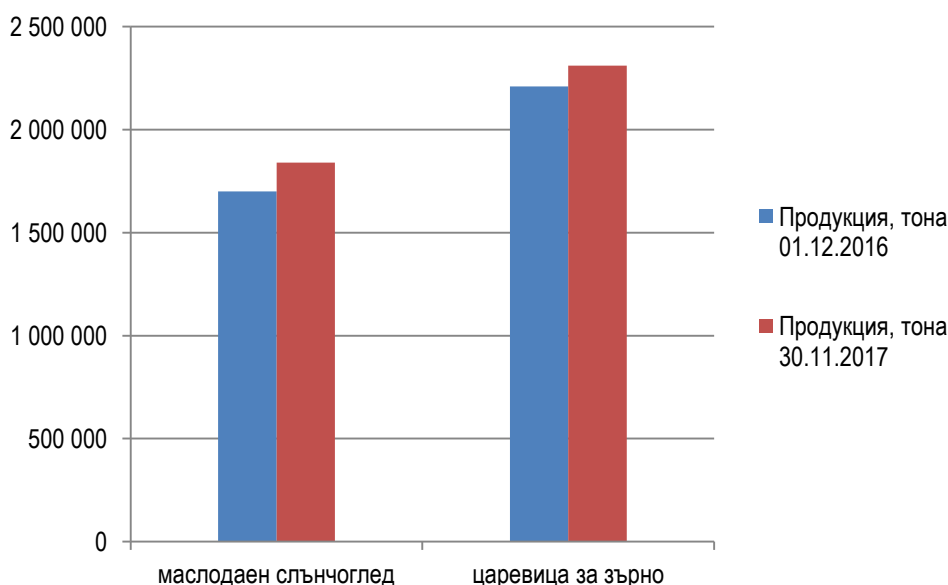
Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 30.11.2017 г., сравнено със същия период на 2016 г.

	30.11.2017					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (дка)	Реколтирани площи (дка)	% реколтирани площи	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	8 101 546	8 076 898	99,70%	1 840 543	228	6,5%	6,2%	8,2%	1,8%
царевица за зърно	4 181 364	3 991 086	95,40%	2 311 465	579	-1,1%	-4,8%	4,6%	9,9%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Увеличението на продукцията от слънчоглед се дължи на нарастване на реколтираните площи, съчетано с леко повишение на средния добив, а при царевицата – изцяло на по-високия среден добив от реколта `2017.

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 30.11.2017 г., сравнено със същия период на 2016 г.

1.2 Реколта от пролетници

Оперативните данни към 30.11.2017 г. сочат, че при осем от наблюдаваните пролетни култури се регистрира увеличение на производството спрямо аналогичния период на предходната година. Най-значително нарастване се отчита при фуражния грах (над два пъти), което се дължи основно на чувствителния ръст на площите с тази култура. Годишно увеличение се регистрира и при производството на бобови култури (фасул, градински грах и леща) с между 35,7% и 92,7%, в резултат на повече засети и реколтирани площи и повишение на средните добиви.

Същевременно, при производството на тютюн е налице намаление на годишна база – от 14,9% до 35,6%, като при два от типовете тютюн (Вирджиния и Ориенталски) се дължи основно на редуциране на реколтираните площи.

Вследствие на намалените реколтирани площи при повечето от пролетните зърнени и маслодайни култури, производството при тях спада с между 0,4% (сорго) и 17,1% (шарен слънчоглед).

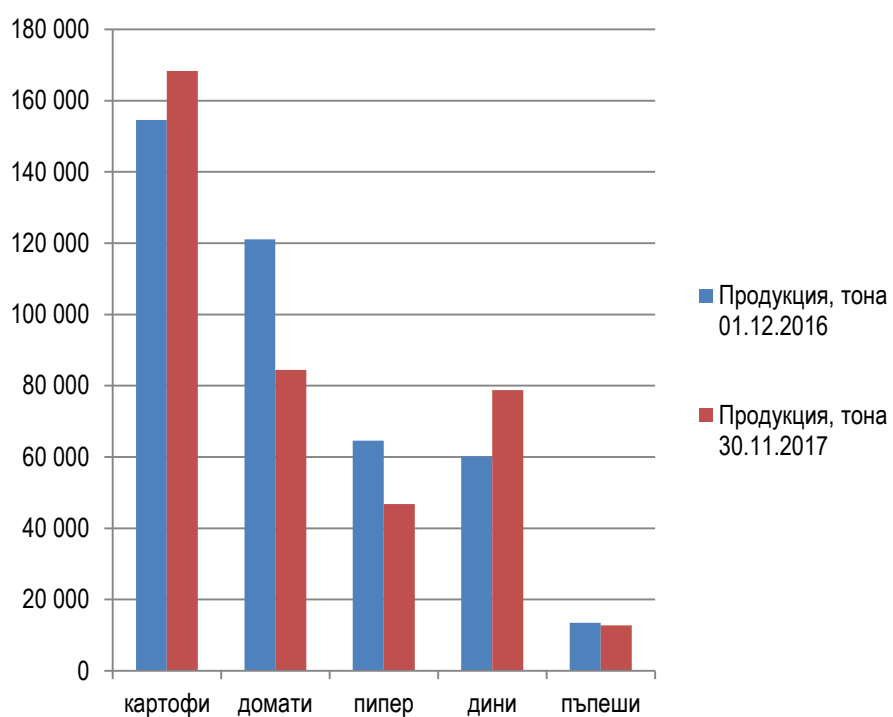
При основните пролетници се отчитат разнопосочни годишни изменения на продукцията, като при картофите и дините е налице увеличение, съответно с 8,9% и 31%, а при пъпешите, пипера и доматиите – намаление, с между 5,1% и 30,3%.

Реколта от пролетници към 30.11.2017 г., сравнено със същия период на 2016 г.

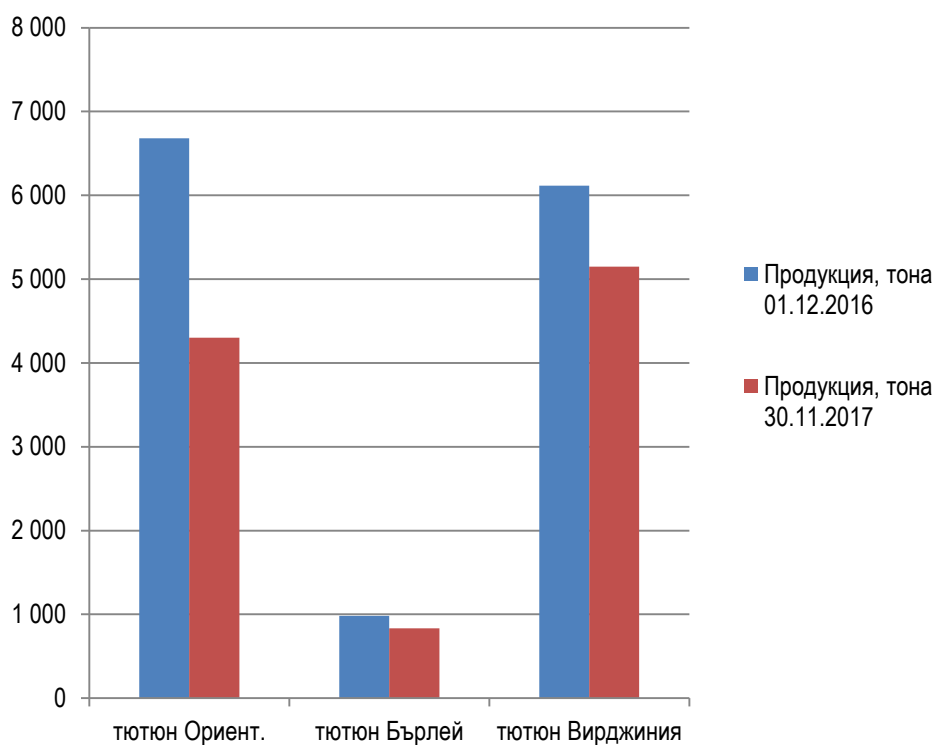
	30.11.2017				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	115 872	115 549	168 361	1 457	-3,9%	-0,7%	8,9%	9,6%
домати	37 236	37 004	84 397	2 281	-16,7%	-17,2%	-30,3%	-15,8%
пипер	30 276	30 097	46 803	1 555	-22,6%	-23,0%	-27,6%	-5,9%
дини	36 985	36 878	78 775	2 136	21,3%	21,0%	31,0%	8,3%
пъпеш	13 782	13 752	12 749	927	2,7%	2,5%	-5,1%	-7,5%
фасул	42 005	41 483	6 307	152	23,1%	22,3%	35,7%	10,9%
градински грах	30 349	26 174	10 045	384	58,7%	52,2%	54,1%	1,3%
леща	40 603	37 582	4 869	130	109,3%	93,7%	92,7%	0,0%
соя	115 205	111 726	17 187	154	-20,7%	-22,6%	-7,7%	19,4%
ориз	96 155	87 365	52 790	604	-4,2%	-9,6%	-11,4%	-2,1%
овес	111 337	86 340	21 096	244	3,4%	-11,6%	-2,0%	10,9%
сорго	25 812	23 684	5 967	252	-10,9%	-4,9%	-0,4%	4,6%
шарен слънчоглед	59 257	59 257	11 166	188	-25,2%	-19,3%	-17,1%	2,2%
царевица силажна	177 613	165 673	347 263	2 096	5,5%	-1,4%	-7,6%	-6,3%
пролетен ечемик	46 001	34 706	13 122	378	48,5%	12,0%	43,0%	27,7%
фуражен грах	309 116	304 756	95 629	314	196,0%	195,0%	138,0%	-19,3%
памук	30 842	29 041	2 212	76	-13,3%	15,6%	-5,1%	-18,3%
лен	1 059	719	86	120	17,7%	-12,8%	41,0%	62,2%
тютюн Ориент.	31 571	31 571	4 300	136	-35,5%	-35,5%	-35,6%	-0,7%
тютюн Бърлей	6 328	6 322	835	132	3,6%	3,5%	-14,9%	-17,5%
тютюн Вирджиния	35 107	31 405	5 149	164	-4,0%	-14,1%	-15,8%	-1,8%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

Продукция от основни пролетници - зеленчукови култури към 30.11.2017 г., сравнено със същия период на 2016 г.

Продукция от основни сортове тютюн към 30.11.2017 г., сравнено със същия период на 2016 г.

1.3 Трайни насаждения и етерично-маслени култури

Като цяло, продукцията от трайни насаждения и етерично-маслени култури бележи увеличение на годишна база. По оперативни данни към 30.11.2017 г. нарастване на производството се отчита при ягодите, ябълките, маслодайната роза, вишните, черешите, крушите, малините, кайсиите и лавандулата – с между 1% и 74,9%. При продукцията от вишни, кайсии, малини и лавандула нарастването е в резултат от повишение както на реколтираните площи, така и на средните добиви.

От друга страна, при производството на лозя (винени и десертни), праскови и сливи се наблюдава намаление с между 3,1% и 13,1%, главно поради редукция на площите и средните добиви.

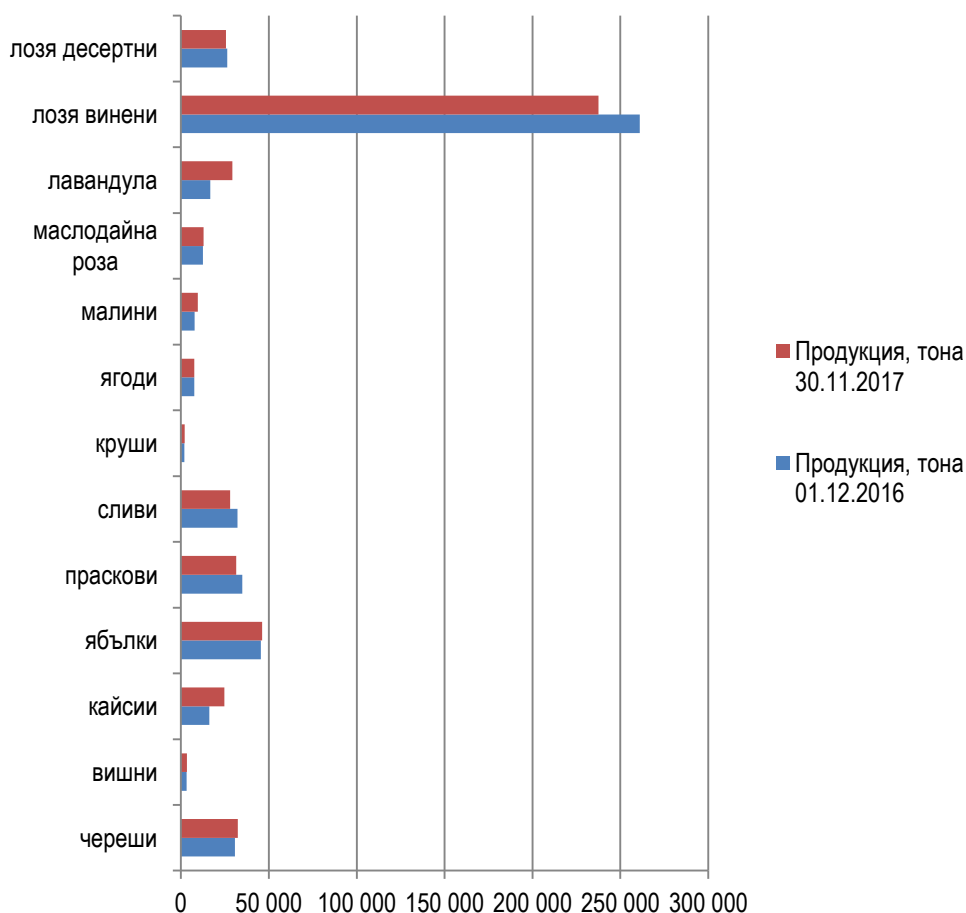
Спрямо предходната година, най-значително увеличение на средния добив се отчита при кайсиите (с 44,5%), а намаление - при сливите (със 7,4%).

Реколта от трайни насаждения и етерично-маслени култури към 30.11.2017 г., сравнено със същия период на 2016 г.

	30.11.2017				Изменение на годишна база, %			
	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
череша	78 870	69 889	32 392	463	1,5%	-4,1%	5,2%	9,5%
вишни	13 894	11 508	3 358	292	1,5%	2,5%	4,5%	2,1%
кайсии	28 753	28 214	24 636	873	0,9%	5,6%	52,7%	44,5%
ябълки	47 657	43 539	46 172	1 060	-3,3%	-8,1%	1,6%	10,6%
праскови	40 041	38 895	31 379	807	-5,8%	-8,2%	-9,9%	-1,8%
сливи	64 313	57 078	27 938	489	3,6%	-6,4%	-13,1%	-7,4%
круши	4 517	4 043	2 167	536	3,2%	-3,0%	6,2%	9,4%
ягоди	9 998	9 388	7 640	814	-2,5%	-6,6%	1,0%	8,2%
малини	21 925	20 206	9 677	479	25,5%	20,3%	23,3%	2,4%
маслодайна роза	34 498	34 498	12 944	375	4,9%	4,9%	3,5%	-1,6%
лавандула	78 752	77 939	29 340	376	47,2%	48,6%	74,9%	17,5%
лозя винени	491 935	478 104	237 556	497	-3,3%	-4,1%	-9,0%	-5,2%
лозя десертни	49 591	47 823	25 569	535	-0,5%	-2,9%	-3,1%	-0,2%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

**Производство от трайни насаждения и етерично-маслени култури към 30.11.2017 г.,
сравнено със същия период на 2016 г.**

2. Есенна кампания

Оперативните данни към 30.11.2017 г. сочат, че предсеитбена подготовка е извършена на 14 233 155 дка, а дълбока оран на 8 643 484 дка, съответно с 2,1% по-малко и 4,1% повече спрямо същия период на 2016 година.

**Засети площи с есенници към 30.11.2017 г.,
сравнено със същия период на 2016 г., дка**

Култура	01.12.2016	30.11.2017	Изменение, %
пшеница	10 486 095	10 774 725	2,8%
ечемик	1 267 729	1 072 642	-15,4%
маслодайна рапица	1 831 779	1 708 837	-6,7%
ръж	53 775	57 577	7,1%
тритикале	121 736	131 716	8,2%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

Сравнявайки с аналогичния период на 2016 г., засетите площи с пшеница, ръж и тритикале нарастват в рамките на 2,8% - 8,2%. Същевременно, при площите с рапица и ечемик се наблюдава намаление на годишна база, съответно с 6,7% и 15,4%.

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По оперативни данни, през периода 27.11. – 03.12.2017 г. през Пристанище Варна¹ не е реализиран износ на пшеница, ечемик и рапица. Общо за периода от началото на пазарната 2017/18 година до момента, износът на пшеница през порта нараства с 20% на годишна база, до 1 329,5 хил. тона, а този на ечемик – над четиринадесет пъти, до 86,7 хил. тона. Същевременно, експортираното количество рапица намалява с 38,3%.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.07. – 03.12.2016	03.07. – 03.12.2017	Изменение
пшеница	1 108 292	1 329 474	20,0%
ечемик	6 035	86 684	1 336,3%
рапица	216 457	133 597	-38,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

По оперативни данни на „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1, от началото на сезона до момента през порта са изнесени 6 хил. тона пшеница (близо 50% по-малко спрямо съответния период на миналата година), докато експорт на ечемик и рапица все още не е реализиран.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През изминалата седмица през Пристанище Варна са изнесени 30,5 хил. тона царевица и 35 хил. тона слънчоглед. Така, общият износ на царевица и слънчоглед през порта за периода 04.09. – 03.12.2017 г. е значително над отчетения за същия период на предходната пазарна година – съответно с 95,3% и над два пъти.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.09. – 03.12.2016	04.09. – 03.12.2017	Изменение
царевица	149 528	291 964	95,3%
слънчоглед	51 509	119 243	131,5%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

През периода 01.09. – 03.12.2017 г. не е отчетен износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на настоящата 2017/18 пазарна година до 03.12.2017 г. не е реализиран внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Информацията за търговията на основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 46/2017, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. септември 2017 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 46/2017, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Като цяло, към 29.11.2017 г. средните изкупни цени на основните зърнени и маслодайни култури остават без промяна спрямо предходната седмица. Изключение се наблюдава при фуражната пшеница и царевичата, които леко поскъпват на седмична база – с по 0,8%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 29.11.2017 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2016 г., лв./тон без ДДС

	30.11.2016	22.11.2017	29.11.2017	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	274	276	276	0,7	0,0
фуражна пшеница	257	262	264	2,7	0,8
ечемик	248	250	250	0,8	0,0
царевица	286	259	261	-8,7	0,8
слънчоглед	675	556	556	-17,6	0,0
рапица	677	703	703	3,8	0,0

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

Средно за страната, изкупните цени на ечемик, пшеница (хлебна и фуражна) и рапица се движат с между 0,7% и 3,8% над нивата отпреди една година. От друга страна, при изкупуването на царевича и слънчоглед се наблюдават по-ниски цени от миналогодишните, съответно с 8,7% и 17,6%.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури
към 29.11.2017 г.**

4.2 Плодове и зеленчуци

Към 01.12.2017 г. средната цена на зеления пипер се повишава с 4,7% на седмична база, докато тази на оранжерийните домати се понижава с 6,9%. Същевременно, средните цени на едро на картофи, червен пипер и ябълки остават на нивата от предходната седмица.

В сравнение със същия период на 2016 г., при средните цени на едро на оранжерийните домати и ябълките се регистрира увеличение, съответно с 13,2% и 19%, а картофите поевтиняват с 19,4%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 01.12.2017 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2016 г., лв./кг

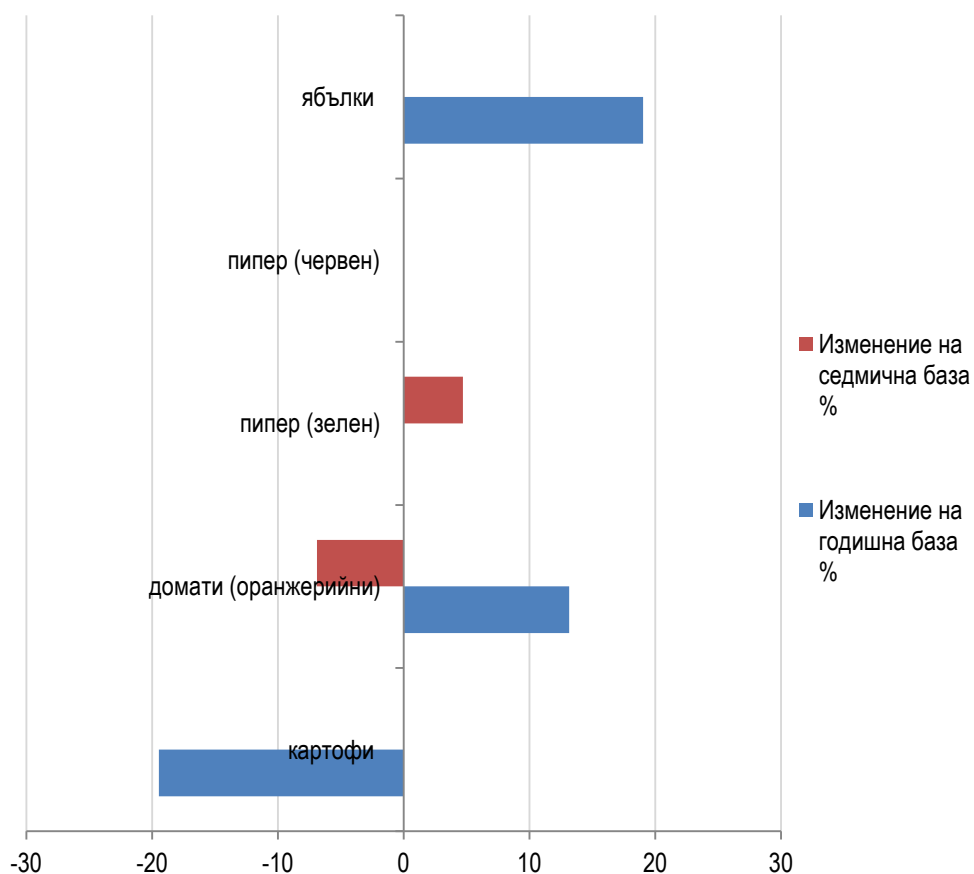
	02.12.2016	24.11.2017	01.12.2017	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,72	0,58	0,58	-19,4	0,0
домати (полски)	*	*	*	-	-
домати (оранжерийни)	1,67	2,03	1,89	13,2	-6,9
пипер (зелен)	*	1,27	1,33	-	4,7
пипер (червен)	*	1,88	1,88	-	0,0
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-

	02.12.2016	24.11.2017	01.12.2017	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,05	1,25	1,25	19,0	0,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 01.12.2017 г.

5. Приложение – справки за реколтата от слънчоглед и царевица, проведени основни селскостопански мероприятия по области и ход на есенната сеитба

Справка за реколтата от слънчоглед

Област	Засети площи	Пропад- нали площи	Реколти- рани площи	% на реколт. площи	Произ- водство	Среден добив
	дка	дка	дка	%	тона	кг/дка
Благоевград	1880	0	1880	100.00%	194	103
Бургас	333866	470	333396	100.00%	60985.2	183
Варна	450311	13855	436456	100.00%	98742	226
Велико Търново	524013	39355.2	484657.8	100.00%	109930.78	227
Видин	304135	0	304135	100.00%	66982	220
Враца	455120	675.71	454444.29	100.00%	126206.62	278
Габрово	86390	0	86390	100.00%	17655	204
Добрич	823388	0	823388	100.00%	228734	278
Кърджали	1590	0	1590	100.00%	292	184
Кюстендил	21982	0	21602	98.27%	3078.48	143
Ловеч	144530	5223	139307	100.00%	28154	202
Монтана	433918	0	433917	100.00%	100137	231
Пазарджик	66440	0	66440	100.00%	11758	177
Перник	87445	0	87445	100.00%	16049	184
Плевен	869511	12549.9	832693.4	97.17%	214465	258
Пловдив	261660	0	261660	100.00%	39320.3	150
Разград	261216	2786	258430	100.00%	70949	275
Русе	471797	5761.1	466035.9	100.00%	97902.36	210
Силистра	357182	0	357182	100.00%	100811	282
Сливен	175100	0	175100	100.00%	26147	149
Смолян		0				
София-град	52658	0	52658	100.00%	14006	266
София	117222	113	117109	100.00%	23105	197
Стара Загора	493660	0	493660	100.00%	95601.6	194
Търговище	257588	15291	242297	100.00%	50791	210
Хасково	367350	0	367350	100.00%	64582.75	176
Шумен	366018	13432.9	352585.14	100.00%	88665	251
Ямбол	425089	0	425089	100.00%	85299.3	201
ОБЩО	8211059	109513	8076898	99.70%	1840543.4	228

Справка за реколтата от царевица

Област	Засети площи	Пропад- нали площи	Реколти- рани площи	% на реколт. площи	Произ- водство	Среден добив
	дка	дка	дка	%	тона	кг/дка
Благоевград	9210	0	6110	66.34%	2227.2	365
Бургас	14714	0	14714	100.00%	6031.9	410
Варна	140378	324	140054	100.00%	63032	450
Велико Търново	305131	12493.5	292637.5	100.00%	178477	610
Видин	141800	1981	134819	96.42%	52749	391
Враца	358359	0	353329	98.60%	210725.6	596
Габрово	16263	0	16263	100.00%	8944	550
Добрич	939365	75.8	939289.2	100.00%	568455	605
Кърджали	1150	0	1150	100.00%	387	337
Кюстендил	6155	0	6155	100.00%	1898.63	308
Ловеч	84720	2341	82379	100.00%	47304	574
Монтана	251001	0	232420	92.60%	94029	405
Пазарджик	14295	0	14295	100.00%	8859	620
Перник	9076	0	9076	100.00%	3307.5	364
Плевен	762088	1571.9	627080.3	82.45%	360422	575
Пловдив	66618	140	66478	100.00%	46428.6	698
Разград	157530	12	157518	100.00%	97936	622
Русе	258300	487.3	257812.7	100.00%	180009.33	698
Силистра	271000	0	271000	100.00%	179550	663
Сливен	39750	0	39750	100.00%	25180	633
Смолян	625	0	625	100.00%	136.6	219
София-град	32005	0	15975	49.91%	6947	435
София	24322	191	21381	88.60%	8823	413
Стара Загора	40918	0	39118	95.60%	16267.45	416
Търговище	81913	2290	77972	97.93%	49180	631
Хасково	19800	0	16900	85.35%	5975	354
Шумен	146734	2855.7	143878.3	100.00%	82350	572
Ямбол	12907	0	12907	100.00%	5833	452
ОБЩО	4206127	24763	3991086	95.45%	2311464.8	579

Справка за предсеитбената подготовка и дълбоката оран

Област	Предсеит-бена подготовка (дка)	Предсеитбено торене			Дълбока оран (дка)
		Р (дка)	Н (дка)	К (дка)	
Благоевград	37400				
Бургас	935979	157717	194383	78317	231600
Варна	783549	600246	471659	83495	515732
Велико Търново	688978	361800	487765	236400	459790
Видин	372170	320500	320500	320500	226850
Враца	687660	349420	310383	268383	509715
Габрово	56020	38600	38600	38600	18400
Добрич	1395861		709971		1623933
Кърджали	4900				1500
Кюстендил	79352	14130	26530	7930	37702
Ловеч	226680	121530	195900	25000	
Монтана	523500	245000	521100	85000	185600
Пазарджик	203090	900	900	700	151790
Перник	167260	5500	5500	5500	64070
Плевен	1204570	1054773	1054773	1054773	685290
Пловдив	646775	126850	130050	124350	169495
Разград	631305	172000	377590	142560	406450
Русе	718097	715663	715728	463028	688561
Силистра	641823	641823	641823	641823	655845
Сливен	552200	256900	313000	173700	311200
Смолян					
София-град					4450
София	140328				800
Стара Загора	826484	256146	212154	65500	367214
Търговище	474659	146500	448002	105600	303500
Хасково	620150	201700	42100	15000	136700
Шумен	628237	375625	401325	192200	361537
Ямбол	986128	342980	342980	342980	525760
ОБЩО	14 233 155	6 506 303	7 962 716	4 471 339	8 643 484

Справка за хода на есенната сеитба

Област	Засети площи с пшеница (дка)	Засети площи с ечемик (дка)	Засети площи с ръж (дка)	Засети площи с тритикале (дка)	Засети площи със зимна маслодайна рапица (дка)
Благоевград	26512	1420	940	1400	4210
Бургас	604675	108431	750	1350	219030
Варна	591363	53075		1625	85255
Велико Търново	547234	53959		120	82516
Видин	311560	21940		1870	35720
Враца	612410	15935		780	49918
Габрово	38890	8270	70	2270	6320
Добрич	1206971	16510		3390	168960
Кърджали	2750	550	90		
Кюстендил	51575	7872	6332	2432	7765
Ловеч	180143	18195		130	28060
Монтана	427938	35805		1790	55541
Пазарджик	140320	23830	11200	14420	12080
Перник	141830	6465	240	100	16590
Плевен	870157	121878	280	3140	149201
Пловдив	497960	33770	12565	37062	45080
Разград	461203	40486		1500	123865
Русе	556427	40214			101039
Силистра	459940	45420		2500	98613
Сливен	412100	82700	3550	5940	30300
Смолян					
София-град					
София	111767	5744	5685	4585	11140
Стара Загора	594254	77139	14790	22087	70837
Търговище	375014	37156	1000	3237	57082
Хасково	355100	43250	50	8300	30380
Шумен	477787	69522	35	5797	73733
Ямбол	718845	103106		5891	145602
ОБЩО	10 774 725	1 072 642	57 577	131 716	1 708 837